

عنوان مقاله:

بررسی همدیدی سیلاب سیستان و بلوچستان و برف سنگین گیلان در زمستان 1398

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و مخاطرات محیطی، دوره 9، شماره 3 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

محمد مرادی - دانشیار گروه هواشناسی همدیدی و دینامیکی پژوهشگاه هواشناسی، تهران، ایران

عباس رنجبر سعادت آبادی - دانشیار گروه پیشآگاهی مخاطرات جوی پژوهشگاه هواشناسی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

در این پژوهش، دو سامانه بارشی زمستانه که در روزهای نهم تا دوازدهم ماه‌های ژانویه و فوریه سال 2020، به ترتیب سبب سیلاب در استان سیستان و بلوچستان و بارش برف سنگین در استان گیلان شده است، از دیدگاه همدیدی بررسی شد. نتایج نشان داد هرچند این دو سامانه از نظر شکل ظاهری با هم متفاوت‌اند، ولی هر دو هسته سردی دارند و از نظر نحوه تشکیل و تقویت مشابه هستند. تقویت ناوه ارتفاع تراز میانی، ایجاد حرکت چرخندی و فرارفت تاوانی نسبی مثبت در شرق ناوه، وجود همگرایی در سطوح پایین، ایجاد یا تقویت کم‌فشار در سطح زمین در موقعیت شرق ناوه، در تشکیل و تقویت این دو سامانه بارشی نقش اصلی را برعهده دارند. این سازوکارها با نظریه تشکیل و توسعه سامانه‌های کم‌فشار عرض‌های میانی هماهنگ است. یکی از تفاوت‌های آشکار این دو سامانه، تداوم و افزایش سرعت باد شمالی در سامانه اولی است که در اثر تغییر نصف‌النهاری جت قطبی ایجاد شده است. این شرایط سبب شده است تا انحناء چرخندی ایجاد شده در محور جت جنب حاره‌ای، در سامانه اولی بیشتر شود و به سوی جنوب نیز امتداد یابد. این انحناء در سامانه اولی در شرق دریای سرخ و در سامانه دومی در شمال شرق دریای مدیترانه قرار گرفته است. همچنین در سامانه اول فرارفت هوای گرم و مرطوب از دریای عرب و دریای عمان و در سامانه دوم فرارفت هوای سرد از روی دریای خزر شرایط مناسبی را برای به ترتیب بارش همرفتی و بارش برف سنگین فراهم کرده است.

کلمات کلیدی:

برف سنگین گیلان، سیلاب سیستان و بلوچستان، کم‌فشار بریده

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1177877>

